

Àdhuc

L'adverbi *àdhuc* és avui un mot d'ús gairebé exclusivament literari, del qual hom sol tenir coneixement a través de la llengua escrita. Aquest ús, a més, no és pas imprescindible, car com a equivalència correcta del barbarisme «hasta» tan introduït en la llengua parlada, hom pot recórrer en tots els casos a *fins i tot* i les seves variants, i contràriament al que sovint maliciosament s'insinua, no ha estat imposat pels puristes i els correctors sinó en moltes ocasions degut a la informació deficient i a la temptació permanent que constitueix tot mot poc corrent, de caràcter específicament català i propi de la llengua literària. Ni cal, doncs, escarrassar-se a recomanar-lo o voler-lo imposar, ni hi ha cap raó per a arraconar-lo com un arcaisme inserrible. El que importa, simplement, és tenir notícia de la seva existència, de la seva exacta significació i la seva pronunciació correcta, a fi de poder-hi recórrer en l'ocasió que creguem que ens pot ésser útil, com un instrument gramatical més, al qual podem donar, a més, un valor estilístic.

Com hem dit, *àdhuc* significa «fins i tot», definició a la qual els diccionaris afegeixen «especialment, contràriament al que hom podia suposar». És un mot, doncs, amb un cert valor concessiu, que s'usa procedint un verb, quan es refereix a una acció, o bé un grup nominal o equivalent, quan es refereix a una cosa de la qual indica que també resulta

afectada per l'acció del verb o hi participa: *Treballa àdhuc els dies de festa, Àdhuc els seus enemics el respecten, El va insultar i àdhuc li volla pegar.* Directament i indirectament, doncs, el mot *àdhuc* sempre es relaciona amb l'acció expressada per un verb, raó per la qual s'inclou aquest mot dins la categoria dels adverbis. Però no sembla que admeti altra posició que la que hem indicat, és a dir, precedint l'element de l'oració que modifica o a què es refereix, tret del cas en què l'en separi una frase incisa: ... *àdhuc, segons es diu, els seus adversaris.* L'imperfecte coneixement de l'ús d'aquest mot emmena a donar-li un valor conjuncional, a escriure'l introduint una oració, seguit d'una coma, tal com acabem de llegir: «Àdhuc, no era una estructura monolítica». Tornem, doncs, al punt d'on hem partit. Ningú no imposa l'ús d'aquest terme gramatical, però si hom no resisteix la temptació de servir-se'n, cal fer-ho amb un exacte coneixement del seu valor i del seu funcionament.

Hem fet també referència a una més o menys freqüent pronunciació incorrecta d'aquest terme: consisteix generalment a pronunciar-lo «adduc», com si fos un mot agut i amb doble *d*. Qui vulgui esmaltar la seva elocució amb aquest mot ho pot fer amb tot el dret, però que el pronuncii amb un mot pla i amb una sola *d*.

Albert Jané